

PROCEDURY POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH KRYZYSOWYCH

w Publicznej Szkole Podstawowej nr1 im. Kornela Makuszyńskiego w Stąporkowie

PODSTAWY PRAWNE:

Ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty. (Dz. U. z 2018 r. poz. 1457, 1560 i 1669)

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lipca 2011 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. 2011 nr 161, poz. 168).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz. U. z 2015 r. poz. 1249, z późn. zm.).

Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. 1982 nr 35 poz. 228).

Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks Postępowania Cywilnego (Dz. U. 1964 nr 43 poz. 296).

Rozporządzenie MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2017 poz. 1591).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2017 r. w sprawie nadzoru pedagogicznego (Dz. U. 2017 poz. 1658).

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU AGRESYWNEGO ZACHOWANIA UCZNIĄ

W przypadku agresji rówieśniczej należy pamiętać, że do 13 roku życia, takie zachowania to czyny zabronione, czyli przejaw demoralizacji (występuje tu – zgodnie z art. 4 1 ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich – obowiązek społeczny zgłoszenia takiego czynu), powyżej 13 roku życia to czyny karalne lub przestępstwa i wówczas mamy do czynienia z obowiązkiem prawnym.

W każdym przypadku popełnienia czynu karnego przez ucznia, który nie ukończył 17 lat, należy zawiadomić policję i sąd rodzinny.

I. Nauczyciel, który jest świadkiem agresywnego zachowania uczniów, jest zobowiązany do:

1. Natychmiastowej słownej i stanowczej reakcji na zaistniałą sytuację:
 - Odizolowanie ucznia zachowującego się agresywnie od grupy;
 - Wezwanie pomocy (innego nauczyciela, psychologa, pielęgniarki);
 - Udzielenie pomocy ofierze agresji i zabezpieczenie pozostałych uczniów.
2. Przeprowadzenie rozmowy ze stronami konfliktu – ustalenie przyczyny agresji.
3. Poinformowanie o zajściu wychowawcę i psychologa szkolnego.
4. Poinformowanie przez nauczyciela, który jest świadkiem rodziców ucznia o jego agresywnym zachowaniu lub wezwanie ich do szkoły natychmiast, jeżeli zachodzi podejrzenie o uszczerbku zdrowia ofiary agresji.
5. Wpisanie uwagi do dziennika uczniowi, który dopuścił się agresywnego zachowania.
6. W przypadku konieczności zdyscyplinowania wyjątkowo agresywnego ucznia, bądź nagminnie przejawiającego zachowania agresywne, zawiadomienie Policji w celu podjęcia interwencji zapewniającej bezpieczeństwo uczniom i pracownikom szkoły.

II. Jeśli zachowanie ucznia nie ulega poprawie, zwrócić się przez wychowawcę z pisemną/ustną prośbą o zgłoszenie się rodzica (prawnego opiekuna) do szkoły w celu:

- przeprowadzenia rozmowy wychowawcy z rodzicem (prawnym opiekunem),
 - na prośbę wychowawcy przeprowadzenie rozmowy przez psychologa szkolnego z rodzicami ucznia, zanalizowanie przyczyny zaburzonego zachowania ucznia,
 - udzielenie pomocy rodzicom w doborze metod wychowawczych;
1. W przypadku utrzymywania się nieprawidłowych relacji ucznia z rówieśnikami (pobicia, zaczepianie, itp.) wskazanie rodzicom przez wychowawcę potrzeby przeprowadzenia specjalistycznych badań psychologicznych w celu otrzymania dalszych wskazówek dotyczących metod postępowania z uczniem.
 2. W sytuacji, kiedy uczeń w dalszym ciągu stwarza zagrożenie dla innych uczniów, skierowanie przez Dyrektora szkoły lub psychologa szkolnego w porozumieniu z wychowawcą, wniosku do Sadu Rejonowego – Wydziału rodzinnego o zastosowanie środka wychowawczego zapobiegającego demoralizacji ucznia.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA NAUCZYCIELA Z UCZNIEM SPRAWIAJĄCYM TRUDNOŚCI WYCHOWAWCZE

1. Rozmowa nauczyciela z uczniem na temat jego zachowania.
2. Rozmowa wychowawcy z uczniem.
3. Rozmowa wychowawcy z psychologiem – działania podjęte z uczniem.
4. Rozmowa z uczniem, wezwanie rodzica, rozmowa w obecności wychowawcy i psychologa.
5. Udzielenie porad wychowawczych rodzicom i wskazówek do pracy w domu.

PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU PRZYŁAPANIA UCZNIA NA NISZCZENIU MIENIA SZKOLNEGO - UDOWODNIENIA UCZNIOWI AKTU WANDALIZMU.

Nauczyciel, który był świadkiem lub został poinformowany o fakcie niszczenia lub zniszczenia mienia szkolnego przez ucznia/-ów, ma obowiązek podjęcia działań.

Interwencja nauczyciela:

- przeprowadzenie rozmowy z uczniem w celu rozpoznania przebiegu i okoliczności zdarzenia oraz ewentualnych innych sprawców,
- ustalenie przyczyn zachowania ucznia,
- jeżeli jest kilku sprawców lub szkody są znaczne, poinformowanie o zdarzeniu wychowawcy, psychologa szkolnego i dyrektora szkoły,
- wezwanie do szkoły rodziców ucznia,
- poinformowanie rodziców przez nauczyciela – świadka zdarzenia,
- zastosowanie kary wobec ucznia zgodnie ze Statutem Szkoły,
- ustalenie wspólnie z rodzicami i uczniem sposobu naprawienia wyrządzonych szkód,
- zobowiązanie rodzica i ucznia do podjęcia pracy nad eliminacją wandalizmu z zachowania,

Przeprowadzenie lekcji wychowawczej na temat szacunku dla dobra wspólnego.

PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU PRZYŁAPANIA UCZNIA NA ZASTRASZANIU, WYMUSZANIU, PRESJI NA INNYCH UCZNIACH

• Działania wobec ofiary

1. Przeprowadzenie rozmowy z ofiarą w celu udzielenia wsparcia.
2. Poinformowanie o zaistniałym zdarzeniu wychowawcę klasy, psychologa szkolnego i dyrektora.
3. Poinformowanie rodziców dziecka o zaistniałym zdarzeniu.
4. Otoczenie ucznia we współpracy z psychologiem szkolnym szczególną opieką.

• Działania wobec sprawcy(-ów)

1. Przeprowadzenie rozmowy z uczniami przez nauczyciela w celu zaznajomienia ich z konsekwencjami prawnymi, społecznymi i psychologicznymi czynu.
2. Wyciągnięcie konsekwencji zgodnie ze Statutem Szkoły.
3. Wezwanie rodziców dziecka sprawcy w celu:
 - poinformowania ich o zaistniałym fakcie,
 - poinformowanie o konsekwencjach,
 - zobowiązanie do kontroli zachowania dziecka w środowisku domowym.
4. Monitorowanie przez nauczycieli zachowania ucznia poprzez obserwację na terenie szkoły.
5. W przypadku powtarzania się w/w zdarzenia poinformowanie rodziców o możliwości podjęcia terapii z dzieckiem w placówkach specjalistycznych.
6. W przypadku braku współpracy rodziców sprawcy i ucznia ze szkołą oraz powtórzenia czynu poinformowanie odpowiednich służb.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU PRZYNIESIENIA PRZEZ UCZNIA PAPIEROSÓW LUB ICH PALENIA NA TERENIE SZKOŁY

1. Rozmowa nauczyciela będącego świadkiem zdarzenia z uczniem posiadającym papierosy.
2. Zażądanie, aby uczeń przekazał papierosy.
3. Zabezpieczenie papierosów.
4. Rozmowa z uczniem o zdarzeniu.

5. Powiadomienie rodziców (prawnych opiekunów) o posiadaniu papierosów przez dziecko.
6. Wyciągnięcie konsekwencji zgodnie ze Statutem szkoły.
7. Ustalenie spotkania z rodzicami, przeprowadzenie rozmowy z uczniem w obecności rodziców, zobowiązanie ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś do szczególnego nadzoru nad dzieckiem.
8. W przypadku nasilenia się zjawiska u jednego lub grupy uczniów, powiadomienie odpowiednich organów.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU PODEJRZENIA O ZAŻYWANIE ŚRODKÓW PSYCHOAKTYWNYCH PRZEZ UCZNIĄ

W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji¹, nauczyciel powinien podjąć następujące kroki:

1. Przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy.
2. Wychowawca informuje o fakcie pedagoga/psychologa szkolnego i dyrektora szkoły.
3. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz uczniem w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział w programie terapeutycznym.
4. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich dziecka, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję (specjalistę ds. nieletnich).
5. Podobnie w sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach tych instytucji.

PROCEDURA W PRZYPADKU, GDY NAUCZYCIEL ZNAJDUJE NA TERENIE SZKOŁY SUBSTANCJĘ PRZYPOMINAJĄCĄ WYGLĄDEM NARKOTYK

1. Nauczyciel, zachowując środki ostrożności, zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji, próbuje (o ile to jest możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo znaleziona substancja należy.
2. Wszelkie substancje rozlane lub rozsypane należy odgrodzić i zabezpieczyć przed rozniesieniem np. na podeszwach obuwia.
3. Powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora szkoły, wzywa policję, a następnie, w przypadku gdy, ustalono do kogo należy substancja, wzywa rodziców tego ucznia.
3. Czekać na przyjazd policji i nie podejmować żadnych działań.
5. Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazać zabezpieczoną substancję i informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

¹ Naruszenie zasad współżycia społecznego, popełnienie czynu zabronionego, systematyczne uchylanie się od obowiązku szkolnego, włóczęgostwo, udział w działalności grup przestępczych – art. 4 par. 1 ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich.

W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk, powinien podjąć następujące kroki:

1. Nauczyciel w obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, dyrektor itp.) ma prawo żądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani plecaka ucznia – jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.
2. O swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa.
3. W przypadku gdy uczeń mimo wezwania odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości plecaka, dyrektor szkoły wzywa policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.
4. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel, po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją do jednostki policji. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo uczeń nabył substancję. Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W SYTUACJI, GDY UCZEŃ ZNAJDUJE SIĘ POD WPLYWEM ALKOHOLU NA TERENIE SZKOŁY

W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków, powinien podjąć następujące kroki:

1. Powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy.
2. Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go samego; stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie.
3. Wzywa lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielania pomocy medycznej.
4. Zawiadamia o tym fakcie dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły. Gdy rodzice/opiekunowie odmówią odebrania dziecka, o pozostaniu ucznia w szkole czy przewiezieniu do placówki służby zdrowia albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszy policji decyduje lekarz, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia i w porozumieniu z dyrektorem szkoły/placówki.
5. Dyrektor szkoły zawiadamia najbliższą jednostkę policji, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu odmawiają przyjęcia do szkoły, a jest on agresywny bądź swoim zachowaniem daje powód do zagrożenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób.
6. W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości policja ma możliwość przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień albo do policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych – na czas niezbędny do wytrzeźwienia (maksymalnie do 24 godzin). O fakcie umieszczenia zawiadamia się rodziców/opiekunów oraz sąd rodzinny, jeżeli uczeń nie ukończył 18 lat.
7. Jeżeli powtarzają się przypadki, w których uczeń (przed ukończeniem 18 lat) znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły, to dyrektor szkoły ma obowiązek powiadomienia o tym policji (specjalisty ds. nieletnich) lub sądu rodzinnego.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU POSIADANIA NIEBEZPIECZNYCH PRZEDMIOTÓW

1. Odebrać przedmiot stanowiący zagrożenie dla życia lub zdrowia. Jeżeli odebranie wymaga przeszukania, odizolować dziecko, sprawować nad nim pieczę i wezwać policję (pracownik oświaty nie ma prawa dokonać przeszukania; prawo takie posiada między innymi policja).
2. Powiadomić wychowawcę klasy, psychologa szkolnego i dyrekcję szkoły.
3. Jeżeli przedmiot może spowodować realne zagrożenie, należy odizolować lub ewakuować uczniów.
4. Powiadomić rodziców/prawnych opiekunów dziecka posiadającego niebezpieczną substancję lub przedmiot. Po ewentualnym przyjeździe policji dostosować się do poleceń funkcjonariuszy.
5. W uzasadnionych przypadkach wezwać pogotowie ratunkowe (nr 999 lub inne służby specjalistyczne (np. pogotowie gazowe, energetyczne, wodociągowe, straż pożarną).

W każdym przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych, innych niebezpiecznych substancji lub przedmiotów należy zapewnić bezpieczeństwo przebywającym na terenie szkoły osobom, uniemożliwić dostęp osób postronnych do tych przedmiotów i wezwać policję – tel. 997 lub 112.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA WOBEC UCZNIA – SPRAWCY CZYNU KARALNEGO LUB PRZESTĘPSTWA np.

W przypadku przyłapania ucznia – udowodnienia uczniowi kradzieży na terenie szkoły

• Sytuacja, gdy uczeń zostanie złapany na „gorącym uczynku”

1. Powiadomienie wychowawcy, psychologa szkolnego i dyrektora szkoły oraz przekazanie im informacji o okolicznościach czynu, wskazanie świadków zdarzenia.
2. Zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa i przekazanie ich policji (np. sprawca rozboju na terenie szkoły używa noża i uciekając porzuca go lub jakiś przedmiot pochodzący z kradzieży).
3. Powiadomienie rodziców (opiekunów) ucznia i wezwanie ich do szkoły.
4. Niezwłoczne powiadomienie policji w przypadku, gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała itp.) oraz Sądu Rodzinnego.

• Sytuacja, gdy został zgłoszony nauczycielowi fakt kradzieży

1. We współpracy z psychologiem szkolnym ustalenie ewentualnych świadków zdarzenia, okoliczności kradzieży, sprawcy.
2. W przypadku ustalenia sprawcy powiadomienie wychowawcy, dyrektora oraz rodziców ucznia i nakłonienie go do zwrotu skradzionej rzeczy (z zachowaniem nietykalności osobistej ucznia).
3. W przypadku wyjaśnienia zajścia, zobowiązanie sprawcy do naprawienia szkody i zadośćuczynienie poszkodowanemu w kradzieży.
4. Poinformowanie odpowiednich służb (Policja, Sąd Rodzinny).

• Postępowanie wobec ucznia, który stał się ofiarą kradzieży

1. Jeżeli uczeń doznał obrażeń ciała – udzielenie pierwszej pomocy, ewentualnie wezwanie pogotowia.
2. Ustalenie okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

3. Powiadomienie wychowawcy, psychologa szkolnego oraz dyrektora szkoły.
4. Powiadomienie rodziców ucznia.
5. Wezwanie policji, jeśli istnieje konieczność zabezpieczenia śladów przestępstwa.
6. Udzielenie pomocy psychologicznej, bądź zobowiązanie rodziców do udania się do specjalisty.

W każdym przypadku popełnienia czynu karalnego poprzez ucznia, który nie ukończył 17 lat, należy zawiadomić policję lub sąd rodzinny, a w przypadku popełnienia przestępstwa przez ucznia, który ukończył 17 rok życia, prokuratora lub policję (art. 4 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii i art. 304 kodeksu postępowania karnego).

Opracowały:

mgr Weronika Bednarz
mgr Karolina Jończyk